

โครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง ในพระปรมาภิไธย

ประวัติความเป็นมาของโครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง

โครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ และ ๑๐ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี เมื่อครั้งปีพุทธศักราช ๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณรับเกษตรกรกลุ่มชาวไร่ฝักชะอำ จำนวน ๘๓ ครอบครัว (และผู้อยู่อาศัยเดิม จำนวน ๒๒ ครอบครัว รวม ๑๐๕ ครอบครัว) ซึ่งไม่มีที่ดินทำกินหรือไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ให้เข้าใช้ทำประโยชน์ที่ดินเพื่อทำกิน เข้าอยู่อาศัย และพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ให้กู้ยืมไปลงทุนในการประกอบอาชีพต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๐๙ จึงได้เริ่มโครงการไทย – อิสราเอล เพื่อพัฒนาชนบท (หุบกะพง) ถึงปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ และเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๔ ทรงโปรดเกล้าพระราชทานทะเบียนสหกรณ์แก่ผู้แทนในนาม “สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด” พระองค์จึงทรงริเริ่มทดลองทำ “หมู่บ้านตัวอย่าง” ขึ้นป้าย “จงเสียสละและสามัคคีเพื่อการอยู่ร่วมกัน” ขยายแนวคิดต่อไป เพื่อพัฒนาหมู่บ้านให้ครบวงจร คือ มีทั้งวัด โรงเรียน ผู้นำชุมชน และผังเมืองที่เหมาะสม ให้เป็นตัวอย่างแก่พื้นที่อื่น แนวคิดเรื่องสหกรณ์นี้ถือได้ว่าเป็นก้าวอย่างสำคัญในการต่อยอดแนวคิดของพระองค์ จนพัฒนาไปสู่แนวคิดทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงพระองค์ทรงส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำงานของประชาชน จึงก่อเกิด “หมู่บ้านสหกรณ์โครงการหุบกะพง” และทรงโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาต มอบอำนาจการจัดที่ดินทั้ง ๓ โฉนด ในพระปรมาภิไธย เนื้อที่ ๑๒,๐๗๙ - ๑ - ๘๒ ไร่ ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ กับ สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ร่วมกันใช้อำนาจในที่ดิน กล่าวคือ ต้องร่วมกันใช้จึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ เพื่อควบคุมให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของโครงการนี้โดยแท้จริง ในเวลาต่อมาจึงมีโครงการต่าง ๆ ที่สามารถแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน เกษตรกร และสมาชิกสหกรณ์ในจังหวัดเพชรบุรี

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร ทรงเจริญรอยตามพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” ที่ดินในพื้นที่โครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง ปัจจุบันเปลี่ยนพระปรมาภิไธย ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๑

ทั้งนี้ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๙ โครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง ได้กำหนดวัตถุประสงค์โครงการ ดังนี้

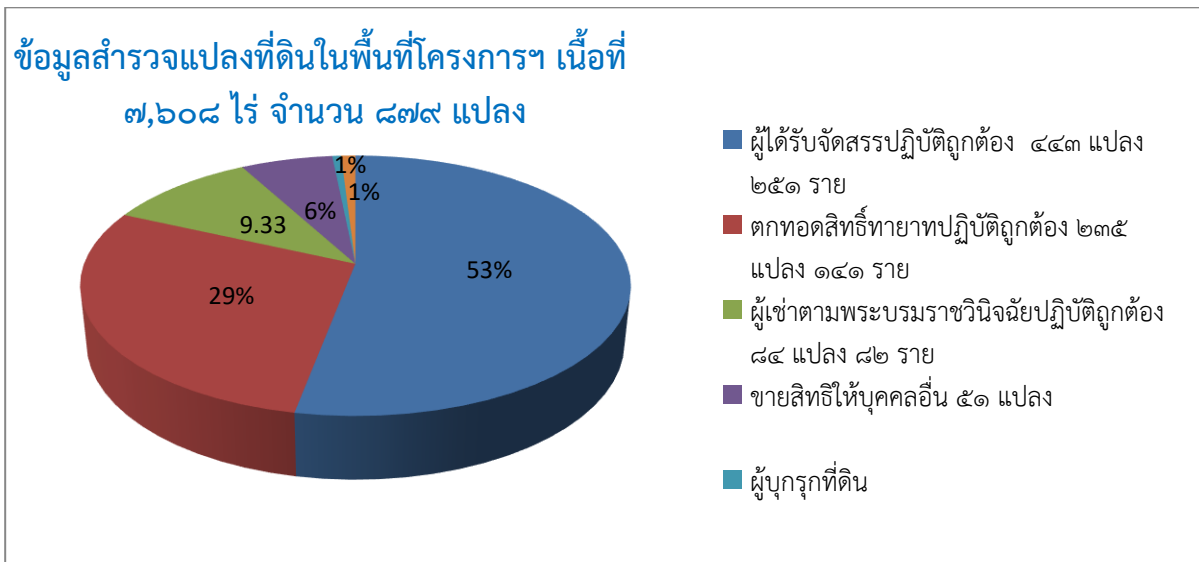
๑. จัดตั้งศูนย์สาธิตและทดลองการเกษตรเพื่อศึกษาข้อมูลในด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตร ในพื้นที่แห่งแล้งตลอดจนสาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตรด้วย
๒. ทำการปฏิรูปที่ดิน โดยการพัฒนาที่ดินว่างเปล่าแล้วจัดสรรเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินในการเพาะปลูกเป็นของตนเอง เข้าทำการเกษตรประกอบอาชีพตามวิธีการเกษตรแผนใหม่แต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ในการถือครอง
๓. รวมกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินเหล่านี้จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรโดยใช้หลักการและวิธีการสหกรณ์แก้ไขปัญหาดังกล่าว ของสมาชิก ตั้งแต่เริ่มการผลิตจนถึงการจำหน่ายสู่ตลาด
๔. เป็นแหล่งให้การศึกษาดูงานส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี กรมส่งเสริมสหกรณ์ บริหารจัดการโครงการ
 จัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง ร่วมกับ สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด โดยกำหนดภารกิจ
 หลัก ๖ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์และงานชลประทาน
๒. ด้านส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ ในพื้นที่โครงการฯ
๓. ด้านส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (การผลิต) และการตลาด
๔. ด้านการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์
๕. โครงการพิเศษ สาธิต ทดลองการเกษตร
๖. งานด้านบริการ กิจกรรมเพื่อสังคม (CSR)

๑. ด้านการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์และงานชลประทาน

การบริหารจัดการที่ดินโครงการฯ จำนวน ๑๒,๐๗๙ - ๑ - ๘๒ ไร่ ปัจจุบันได้จัดสรรที่ดิน ดังนี้

ส่วนที่เหลือ เป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เนื้อที่ ๔,๔๗๐ - ๑ - ๘๒ ไร่ ได้แก่ ถนน พื้นที่ปลูกป่า อ่างเก็บน้ำ
 จำนวน ๔ อ่าง และสระเก็บน้ำ จำนวน ๑ สระ ดังนี้

- อ่างเก็บน้ำห้วยทราย - หุบกะพง	ปริมาตรความจุ	๑,๔๐๐,๐๐๐	ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำหุบกะพง	ปริมาตรความจุ	๔๑๐,๐๐๐	ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว	ปริมาตรความจุ	๒๗๔,๐๐๐	ลบ.ม.
- อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำหมาก	ปริมาตรความจุ	๑๔๕,๖๐๐	ลบ.ม.
- สระเก็บน้ำ ๒๓ ไร่	ปริมาตรความจุ	๖๐,๐๐๐	ลบ.ม.

๒. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์

หุบกะพง

โครงการพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง มีสหกรณ์ ๑ แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตร
 หุบกะพง จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๔
 ประเภทสหกรณ์การเกษตร เลขทะเบียนที่ ๑/๑๑๗๑๖ สมาชิกในเบื้องต้นมีสมาชิกสหกรณ์ จำนวน ๑๒๘
 ครอบครัว ดำเนินธุรกิจบริการสมาชิกแบบครบวงจร ประกอบด้วยธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้า
 มาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า ธุรกิจบริการและส่งเสริม
 การเกษตร ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ สหกรณ์มีสมาชิกจำนวน
 ๖๑๘ คน และมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ๓๘,๘๙๐,๐๕๙.๓๒ บาท ทุนเรือนหุ้น ๒,๙๔๘๒๕๐.๐๐ บาท กำไรสุทธิ
 ๖๔,๙๗๗.๓๓ บาท (ข้อสังเกต ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เนื่องจากหนี้ค้างชำระ) โดยมีคณะกรรมการดำเนินการ

จำนวน ๑๓ คน ผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน ๒ คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน ๖ คน สหกรณ์ได้รับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานระดับ A โดยมีกลุ่มเกษตรกรในสังกัดสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จำนวน ๑๐ กลุ่ม สมาชิก ๒๙๙ คน

๓. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (การผลิต) และการตลาด

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี มีเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการเกษตร จำนวน ๒ อัตรา ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกร/สมาชิกสหกรณ์ ในพื้นที่โครงการฯ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือเกษตรกร/สมาชิก ทั้งด้านดิน น้ำ ปุ๋ย และการแปรรูป รวมถึงการส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาด ทั้งในชุมชน ภายในจังหวัด ขยายสู่จังหวัดใกล้เคียง รวมถึงการส่งออกยังต่างประเทศ ปัจจุบัน **สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด** มีกลุ่มเกษตรกรในสังกัดสหกรณ์ฯ จำกัด จำนวน ๑๐ กลุ่ม สมาชิก ๒๙๙ ราย ดังนี้ ๑) กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง สมาชิก ๑๓ ราย ๒) กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน สมาชิก ๒๕ ราย ๓) กลุ่มสตรีศิลปอาชีพพิเศษจักสานป่านศรนารายณ์ สมาชิก ๒๐ ราย ๔) กลุ่มผู้เลี้ยงแพะหุบกะพง สมาชิก ๒๖ ราย ๕) กลุ่มผู้ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ สมาชิก ๑๙ ราย ๖) กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยบ้านหุบกะพง สมาชิก ๔๘ ราย ๗) กลุ่มสตรีผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือน สมาชิก ๕๗ ราย ๘) กลุ่มแม่บ้านหุบกะพง สาขาท่าขนม สมาชิก ๓๐ ราย ๙) กลุ่มผู้ผลิตน้ำส้มควั่นไม้ กลุ่ม ๗ สมาชิก ๔๕ ราย และ ๑๐) กลุ่มสตรีสาขาสับผลไม้ สมาชิก ๑๖ ราย ที่มา: ข้อมูล Profile กลุ่มเกษตรกร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์โครงการฯ

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง เป็นศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา โดยการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาโครงการพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง เรียนรู้สื่อวีดิทัศน์ สารคดี และนิทรรศการภาพนิ่ง ภายในอาคารคุ้มเกล้าสหกรณ์ และเรียนรู้ผลการศึกษาดูงาน ทดลอง การใช้ชีวิต ทำกินอยู่อาศัยในโครงการฯ แบบมีชีวิตโดยการก้าวตามรอยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สืบสาน ต่อยอด ส่งเสริมพัฒนาอย่างยั่งยืนได้จากกลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จ ดังพระราชดำรัส “**ศูนย์ศึกษาไม่ใช่ก็คือ ไม่ใช่วิทยาลัย ไม่ใช่โรงเรียน แต่ว่าเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่คนทุกระดับสามารถที่จะมาดู จะว่าเป็นโรงเรียนก็ไม่ใช่ แต่จะมาดู มาศึกษาก็ได้ คือเป็นทัศนศึกษา...หมายความว่า ทุกหน้าที่สามารถมาดูในที่แห่งเดียวกัน วิธีการที่จะพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ของวิชาการอันนี้ ก็เท่ากับเป็นเหมือนพิพิธภัณฑ์ ที่จะมาดูอะไร มีวิชาการใดที่จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนา นอกจากนั้น ไปดูที่ศูนย์ศึกษาฯ ไปหย่อนใจก็ได้ เพราะว่าทำงานมาเครียดก็ไปเที่ยวศูนย์ศึกษาฯ เหมือนไปเที่ยวสวนสาธารณะ ได้ความรู้ด้วย นี่แหละ เป็นหลักของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ” (พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๙) ดังนี้ ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง กลุ่มอาชีพ/สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ให้การศึกษาการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป และสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมแก่วิถีชีวิต และชุมชน ต่อไป**

๕. ด้านโครงการพิเศษ สาธิต ทดลองการเกษตร

โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง หมายถึง โครงการที่ทรงศึกษา ทดลอง ปฏิบัติ เป็นการส่วนพระองค์ ทรงปรึกษารื้อกับผู้อำนวยการเฉพาะด้านนั้น ๆ โดยทรงแสวงหาวิธีการทดลองปฏิบัติที่อาจแก้ไขวิธีการต่าง ๆ เป็นระยะ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมดูแลผลผลิตทั้งในและนอกเขตพระราชฐาน ซึ่งต้องใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ในการดำเนินงานทดลองจนกว่าจะเกิดผลดีตราบเมื่อทรงแนพระราชหฤทัยแล้วว่าจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หน่วยงานของรัฐเข้ารับดำเนินการต่อไป เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๙ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์โครงการจัดตั้งศูนย์สาธิตและทดลองการเกษตรเพื่อศึกษาข้อมูลในด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตร ในพื้นที่แห่งแล้งตลอดจนสาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตรด้วย และเป็นแหล่งให้การศึกษาการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง ก้าวตามรอยพระบาท ตามศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยหลักการใช้ดินอย่างรู้คุณค่าปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้น้ำอย่างเป็นระบบ ทั้งได้สาธิตแปลงป่านศรนารายณ์ แปลงทับทิม [แปลงข้าวอินทรีย์](#) แปลงหน่อไม้ฝรั่ง แปลงสับปะรด ข้าวโพดหวาน แปลงอินทผลัม การปลูกพืชแบบผสมผสาน และการปลูกพืชในโรงเรือน (Green House) ขนาด กว้าง ๘ เมตร ยาว ๓๐ เมตร สนับสนุนโดยประเทศอิสราเอล (Mashav) เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้แก่ชุมชน เยาวชนและบุคคลทั่วไป

๖. ด้านบริการ กิจกรรมเพื่อสังคม (CSR)

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง ดำเนินการบริการกิจกรรมเพื่อสังคม โดยได้ทะนุบำรุงและสนับสนุนแปลงมะพร้าว ในพื้นที่โครงการตามพระราชดำริซึ่งห้วยมัน และการพัฒนาส่งเสริมเยาวชนสหกรณ์ สานต่อสู่ความยั่งยืน โดยรับนักศึกษาจากสถาบันระดับอุดมศึกษาหรือต่ำกว่า เข้ารับการศึกษา เรียนรู้ และฝึกงาน ในพื้นที่โครงการฯ โดยสามารถเรียนรู้การบริหารจัดการโครงการฯ หมู่บ้านสหกรณ์โครงการตามพระราชประสงค์ สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ซึ่งเป็นสหกรณ์การเกษตรแห่งแรกของประเทศไทย และการรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ ภายใต้สังกัดสหกรณ์ ในการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชน โดยใช้วัฒนธรรมดั้งเดิมตามวิถีชุมชน และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

รายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประชากรอยู่อาศัยในโครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๘๗๑ ครัวเรือน จำนวนประชากร ๓,๐๖๐ คน รายละเอียดดังนี้
หมู่ที่ ๘ จำนวน ๕๕๒ ครัวเรือน แยกเป็น ชาย จำนวน ๘๔๓ คน หญิง จำนวน ๘๗๙ คน รวม ๑,๗๒๒ คน
หมู่ที่ ๑๐ จำนวน ๓๑๙ ครัวเรือน แยกเป็น ชาย จำนวน ๖๔๘ คน หญิง จำนวน ๖๙๐ คน รวม ๑,๓๓๘ คน

แผนที่โครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง เนื้อที่ ๑๒,๐๗๙ - ๑ - ๘๒ ไร่

